

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foale politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane

Pe o jumătate de an 8 coroane

Pe un pătrar de an 4 coroane

Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foala Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).Un șir peșt primadată 60 bani, a doua-oară
50 bani, a treia-oară 40 bani.

Ungaria umilită.

O mie de ani ne-au stăpânit Ungurii. O mie de ani ei au fost domni, iar noi robi umiliți. Veacuri dealungul ei s'au scaldat în lapte și miere, iar noi am tras jugul și am flămânzit. Ei au ridicat școli și palate culturale lor ungurești, iar nouă abia ne era îngăduit să grăim limba noastră dulce strămoșească... Ar fi tot atâtea motive ca să-i dușmănim de moarte și să ne bucurăm de nenorocirea lor. Căci bine nu le merge lor astăzi. Roata vremii s'a schimbat. Apa curge astăzi pe moara noastră, a slovacilor și a celorlalte popoare, poreclite mai înainte de ei: »cu buze străine«. Dar pastocostea ce i-a ajuns e mai mare. Nu e destul că Ungaria de odinioară a fost ruptă în bucăți și Ungaria de azi e o țărișoară mică de tot, dar chiar această țărișoară e îmbrăcată azi în multă jale și durere. Căci la cârma țării au apucat niște nebuni, cari nu guvernează cu legea și dreptul, ci cu ștreangul și glonțul.

Acum, i-a ajuns o nouă umilire și nenorocire. O știre, ce vine dela Paris, spune, că conferința de pace nu vrea să steie de vorbă cu Ungaria, pentru că nu o recunoaște ca țară neatârnată, ci numai ca pe o provincie a Austriei, așa cum era înainte de război. Adecă o țărișoară atârnată de Austria. Vestea aceasta a căzut asupra Ungurilor ca un trăsnet din senin.

Ungurii, deși erau în alianță cu Austria și formau împreună o împărăție (Austro-Ungaria), totuși ei urau pe austrieci. Nu-i mirare dar dacă gazeta ungurească din Cluj: „Uj Világ“, dând stirea pomenită, scrie plină de amărăciune în contra Austriei și în contra acelor fruntași unguri, cari îi prostea poporul unguresc cu politica lor neaoșă maghiară, pe când, în adevăr, Ungaria era numai o cenusotcă, pusă în slujba marelui împărății austriace.

Iată, cum se tânguește gazeta ungurească:

„Prin urmare, în viața politică maghiară a fost într'una sinamăgire și înșelăciune, căci guvernul l'a făcut pe poporul țării să creadă, că și străinătatea cunoaște o uniune maghiară-austriacă, în care Ungaria are rol ca stat independent. Deci ministerul nostru comun de externe, prostia lumea aci acasă, iar în afară (în străinătate) opera cu înșelăciune. Aceasta se vede din hotărîrea luată de conferința de pace.

Acum vedem, ce a însemnat pentru Ungaria comunitatea (tovărășia) aceea nenaturală, în care a trăit cu Austria aceea care totdeauna ne uria, ne calomnia și uneltia în contra noastră. Acum vedem, pentru ce s'a pierdut cauza Ungariei pe toate liniile, pentru ce trebuie să fie maghiarimea jertfa războiului.

Din sufletele noastre plânge toată amărăciunea unei națiuni înșelate, păcălitate și nimicite, la auzul acelei umiliri fără hotar, în care trebuie să steie rușinată înaintea tribunalului lumii dela Versailles, Ungaria ceea totdeauna mândră pe independența sa națională“.

Așa plânge îndurerată gazeta ungurească.

Se poate, că ungurii au fost păcăliți de austriaci și de familia dominantă de Habsburg. Dar înainte de război și în cursul războiului le-au fost tovarăși, cu ajutorul cărora ne apăsau și ne robiau.

Fără îndoială: Ungurii s'au înșelat în tovarășii lor de odinioară și în general și-au făcut rău socoteala.

Să-i mai dușmănești, să le mai porți ură? Mai curând te apucă mila de ei.

Alegerile în România-Mare.

„Monitorul Oficial“ (gazeta oficială) din București publică decretul regal, care dispune alegerile generale pentru corpurile (adunările) legiuitoare în întreaga România-Mare.

Alegerile pentru Camera se vor ținea în 15, 16 și 17 Septembrie, iar pentru Senat în 20, 21 și 22 Septembrie.

Alegerile se vor face pe circumscripții (cercuri) electorale prin vot universal, egal, direct, obligator și secret. Alegători sunt toți cetățenii majori ai României-Mari. Tot la 30.000 locuitori se alege un deputat pentru Camera și la 70.000 locuitori unul (un senator) pentru Senat.

Nouile adunări legiuitoare constituante sunt convocate în București, în sesiune extraordinară pe ziua de 6 Octombrie 1919.

Deci 6 Octombrie va fi ziua însemnată când mai întâiu de când există neamul românesc, își vor începe munca adunările legiuitoare, cuprinzând pe deputații din toate părțile României-Mari.

Adunări legiuitoare însemnează cele două adunări (Camera și Senatul) cari alcătuiesc și votează legile. Camera (camera deputaților) e ceea ce se numia în Ungaria: dietă (dieta țării), iar Senatul înlocuiește Casa magnaților din fosta Ungarie, cu aceea deosebire, că membrii Senatului ajung în Senat — aproape toți — prin votul obștesc, pe când îmbătrânita instituție a casei magnaților (care stetea în serviciu de clasă și a maghiarizării) nu cunoștea alegerile și voința poporului. Aci erau membrii: oamenii, cari au avut norocul să se nască grofi și baroni și să fie stăpâni peste moșii întinse. Apoi prelații (vlădicii) diferitelor confesiuni, câțiva slujbași mai înalți (precum președintele Curiei regești ș. a.) și alții, cari

erau numiți de Impăratul (sau regele, cum îi ziceu Ungurii).

Pentruca să ne putem pregăti de alegeri libere, trebuie să ne fie îngăduit ca să ne spunem gândurile și părerile liberi și fără nici o piedecă, mai cu seamă prin gazete. De aceea în curând se va șterge cenzura asupra gazetelor.

Aviz.

Dupăce dela 1 Iulie începând, se pot trimite banii prin poștă, rugăm cu stăruință pe toți ceice abonează gazeta noastră, să binevoiască a ne trimite prețul abonamentului fără întârziere.

Administrația
»Foaia Poporului».

Cererea județului Bichis.

Dl Maniu a primit următoarea telegramă:

Din adunarea de protestare a Românilor din județul Bichis ținută în Giula la 5 Iulie 1919 contra svonurilor de răpire a unei părți din Banat și Crișana, dau expresie credinței noastre neștrămutate că D-Voastră dl președinte, ca cunoscător al mentalității politice, culturale și economice ungurești milenare și al durerilor și schingiuirilor seculare ale neamului românesc de pe aceste plaiuri, nu ne veți lăsa pradă în ghiarele călăilor de ieri și vă rugăm cu insistență ca să puneți în cumpănă toată autoritatea și puterea ce v'o dă încrederea unui neam întreg în fața marelui aeropag unde se decide soarta popoarelor pe veacuri.

Dr. Mihail Marcus,
preș. adunării populare.

Lupte la Nistru și pe Tisa.

— Comunicat oficial —

Frontul de Est. — În ultimele zile bande bolșevice au încercat să treacă Nistrul în dreptul localităților: Palanca, Kopano, Raharna și Bol-Molok'sz.

Au fost asvârlite înapoi cu pierderi.

Frontul de Vest. — Inamicul a încercat în repetate rânduri să treacă Tisa la Szolnok, Tisa-Moartă, Tisa-Roff, Tisa-Sg. de sus, Landerff, Tisa Puspoky și Fogivernek.

Intr'un singur loc, la Szolnok, unde fuseseră lăsați să treacă, li s'au cauzat mari pierderi, fiind zvârliți pe dreapta Tisei prin un contra atac.

Toate încercările de trecere au fost respinse.
M. C. G.

Cum s'a împărțit Bănatul?

Sfatul suprem dela Conferența păcii, a hotărât așa cum vom arăta mai la vale, granița între noi și Serbia. Vom vedea dar câtă parte ne revine nouă din Banat și câtă Serbiei hărăporește.

Se poate însă întâmpla ca hotărîrea aceasta să fie încă schimbată. Credem că în privința aceasta va trage ceva în cumpănă și hotărîrile, ce se vor lua acum la București.

Ar fi pre dureros pentru noi, dacă am fi siliți să jertfim o parte destul de mare din pământul românesc al Bănătului, parte, care cuprinde o mulțime de sate românești, mari și înfloritoare și orașele Vârșet și Biserica-Albă.

Iată dar, care ar fi granița: Granița pornește dela Nord, la 9 km sud vest de Macău de unde urmează o linie spre sud până la un punct situat la 6 km de Zsombolya (Jimbolea) și trece la vest de Pardani și Madoș, cari rămâne României.

Linia hotarului urmează apoi direcțiunea nord vest sud est este râul Temes linia ferată Karasjeszenö — Oravița, la vest de gara Mircovați,

Se întoarce apoi spre sud paralel cu râul Viciniu la 2 km de acest râu, urmează valea a fluviului Nerei până la confluența cu Dunărea.

Pentru o mai limpede înțelegere a lucrurilor, adăugăm că dela Tisa până la Temeș, se lasă României următoarele comune de graniță: Porgany, Bulgari, Vălcăni, Marienfeld, Comloșul Bănătului, Ozstern, Jețul mare (Nagy Jecz) Teleciul vechi, Horvátkecsa Jánosföld, Pardani, Madoș.

Sârbiei revin comunele: Keresztur, Median, Mocron, Nako-falva, Hatzfeld, Klari, Temesfalva, Ittebe, Istvánföld, Torontál-Szécsány.

Granițele noastre cu Serbia.

Intre râul Temeș și Nera, următoarele comune rămân României: Surian, Crivabara, Gai, Moravița, Zamul mare (Nagy-Zsám), Laciunaș, Compriște, Vardia, Vransy, Mircovaț, Nicolint, Nadaș.

Sârbilor li se lasă: Horvátboca, Kanak, Zichyfalva, Vatina, Zamul-mic (Kis-Zsám), Temeskutas, Marcoveț, Solcița, Ciorda, Jam, Crușița și Rebenberg.

Această ultimă hotărâre a Consiliului de patru a fost comunicată dlui Brătianu înaintea plecării dsale la Paris și de-atunci n'a mai fost examinată.

Granița, așa cum e însemnată mai sus lasă Timișoara în partea României, dar atât Vârșetul cât și Biserica-Albă rămân Serbiei.

Industria și comerț.

Congresul comercianților români.

În 12 și 13 l. c. s'a ținut la Sibiu, în sala »Asociațiunii« întăiul congres (adunare) a comercianților români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș. Au luat parte la congres peste o sută de comercianți. Scopul adunării a fost ca să pună temelie unei asociații a comercianților români și să țină sfat asupra tuturor lucrurilor ce-i privește mai de aproape pe comercianți, pentru a se putea sprijini împrumutat și pentru a putea da avânt comerțului național.

Ne pare bine de această mișcare a comercianților români căși știm ce însemnatate are în viața economică a unui stat: comerțul. Rămâne ca și publicul să sprijinească din toate puterile pe comercianții români și hotărîrea noastră să fie: nici un ban străinilor!

La congres au luat parte și dnii R. Boila șeful resortului de alimentație și V. Osvadă și I. Comșa secretari la resortul de comerț și agricultură, apoi dnii E. G. Dobrescu, S. G. Ardelean și G. Niculescu-Pishearu, ca delegații

»Cercului central comercial« din București.

Adunarea o deschide dl Aurel Popescu, arătând însemnatele zilei. Au mai vorbit doi: I. Gruia, Petru Bârsan, G. Franțescu, I. Martin și Dobrescu. Dl P. Bârsan și-a arătat nemulțumirea față de Banca comercială.

S'a hotărît înființarea unei asociații a comercianților și s'a început îndată înscierea membrilor. S'au înscris peste 200 de membrii, încasându-se în taxe peste 80 mii coroane.

Congresul apoi a mai ținut sfat asupra mai multor chestiuni folositoare și au adus mai multe hotărîri.

După aceste se încredințează comitetul pentru a înfăptui programul de muncă și se hotărăște întemeierea unei gazete în legătură cu o tipografie proprie. În acest scop se va înființa o societate pe acții cu capital de un milion coroane.

Asociați comercianților și industriașilor din Oradea și Bihor.

Comercianții și industriașii români din Oradea-Mare și Bihor au ținut o adunare în care s'a constituit »Asociația

comercianților și industriașilor români din Oradea și Bihor". Președinte a fost ales dl. Dr. Savu Marta, vicepreședinte Ion Mezei, secretari Petru Dejea și Petru Fodor. Apoi s'a ales un comitet de 12 membrii.

Mai departe sa hotărât deschiderea unei librării românești în Oradea-Mare și înființarea unei societăți de import și export.

Ce cumpărăm dela ceho-slovaci.

Prim comisia franco-română, a cărei menire e de a procura materiale pentru căile ferate române dela ceho-slovaci, în sumă de 8 milioane, a sosit un tren de 34 vagoane. Acest tren cuprindea fer, frontă, cocs și oțel,

Peste zece zile va sosi un al doilea tren cu alte 40 vagoane cu linoleum, asbest, lincrusta, aparate telegrafice.

Toate aceste materiale sunt destinate pentru repararea vagoanelor și restabilirea liniilor telegrafice și telefonice pe căile ferate.

Inapoierea dlui Maniu dela București.

Am scris în alt număr al gazetei noastre, că la conferința de pace, în ce ne privește pe noi, s'a adus unele hotărâri, pe cari dl. Ionel Brătianu n'a putut să le primească, căci hotărârile acele vătămă interesele noastre economice și politice și jignesc mândria și suveranitatea noastră națională.

De aceea dl. ministru-președinte Brătianu a părăsit Parisul, s'a întors la București pentru a raporta Regelui și guvernului despre lucrurile petrecute la Paris și a se sfătui, că ce avem să facem, ce drum trebuie să apucăm și ce hotărâri putem să luăm, pentru a scăpa din încurcătura de azi și a mântui interesele noastre naționale.

Întorcându-se la București dl. Brătianu, s'a ținut mai multe consilii (ștaturi) de ministri, la care ar luat parte și dl. Iuliu Maniu, asemenea și miniștri Bucovinei și a Basarabiei, dnii I. Nistor și Inculeț.

La consiliile de miniștri și în fața Regelui nostru Ferdinand, dl. Iuliu Maniu a arătat părerea și credința, ce o au ardelenii în chestiunile (lucruri) acestea de mare însemnatate pentru toți românii.

Marti dimineață s'a întors dela București dl. Iuliu Maniu. Dsa întrebând fiind de un redactor dela gazeta „Patria“ asupra stării de astăzi a crizei (încurcături) politice, a spus, că nu s'au luat încă hotărâri, ci acu se gândește la fel cu noi, că hotărârile aduse la conferința de pace sunt pentru noi

grele și nemulțumitoare. În tot cazul, în scurtă vreme, se va limpezi atât hotărârea guvernului de azi, cât și chipul cum vrea să ne scoată din starea neprielnică de astăzi.

Să mai avem dar puțină răbdare și să nădăduim, că fruntașii neamului, uniți într'un gând și într'o simțire, vor face ispravă bună. Vor face ca să eșim biruitori și să fie mulțumite la Conferința păcii, toate cererile și nădejtile noastre drepte și sfinte.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în luna August conform ordinului acestui Serviciu Nr. 24 340 publicat în Gazeta oficială vor începe în fiecare comună să lucreze comisiunile pentru recensământul (conscrierea) animalelor, vehiculelor și obiectelor de harnașament.

Aceste lucrări se fac în fiecare an, pentru a se stabili care anume animale și obiecte sunt supuse unei rechizițiuni executate în caz de mobilizare și care nu. Aceasta se face ca simplă măsură administrativă, informativă, practică în toate țările și pentru a scuti populația de neplăcerile ce le-a avut în urma rechizițiunilor făcute fără nici un sistem.

p. șef:

General de brigadă *Domaștani*.

Din ordinul circular în vederea alegilor.

Dreptul de alegător se întemeiază pe sufragiul universal (vot obștesc) egal, direct, secret și obligator.

Vor avea prin urmare drept de vot și vor fi luați în liste toți cetățenii de 21 ani, impliniți la 1 August 1919, cari au avut cetățenia ungară și:

a) sunt născuți în teritoriile alipite în mod definitiv la România, sau

b) la 1 Ianuarie 1914 au avut apartinerea (competența) câștigată cu forme legale în una din comunele acestor teritorii, sau

c) la 1 Ianuarie 1914 au avut domiciliu real în una din comunele acestor teritorii și până la fixarea acestor teritorii au optat pentru cetățenia română, sau

d) sunt Români născuți în alte teritorii și optează pentru cetățenia română și apartinerea în una din comunele acestor teritorii.

Toți aceștia vor fi alegători pentru adunarea deputaților, iar ceieși la 1 August 1919 au implinit 40 ani vor avea drept de alegător și pentru senat.

Dreptul de alegător îl au pentru alegerile la Constituanta numai bărbații.

Lista celor excluși dela vot.

Alegătorii, cari nu-și pot exercita dreptul de vot din cauza unei incapacități, sau nedemnități, vor fi trecuți în listă separată, având a fi însemnat la rubrica observări motivele incapacității sau nedemnității.

Incapacități și nedemnități sunt incapabili a fi alegători:

1. cei puși sub curatele, sau a căror minoritate s'a prelungit;
2. cei ce suferă de demenție (nebunie), chiar și dacă nu sunt sub curatelă;
3. cei în stare de faliment, declarați și nereabilitați;
4. cei ce beneficiază de ajutor filantropic (milă publică, cerșitorii), sau au beneficiat și dela ziua ultimei beneficieri n'a trecut un an.

Sunt nedemni a fi alegători: 1. cei condamnați pentru crime și delicta, dela ziua când sentința a ajuns definitivă până la executare, dacă executarea n'a fost suspendată ori nu s'a stins prin amneștie ori prescripție;

2. cei condamnați pentru crime sau delicta provenite din poftă de câștig; pentru crime de înaltă trădare, rebeliune, spionaj, silă fr. contra autorității etc

3. cei puși în arest preventiv, sau sunt sub pedeapsă de închisoare;

4. cei condamnați la pierderea drepturilor politice

Liberarea certificatului de alegător.

De odată cu înscrierea în listă se va libera pentru fiecare alegător și un certificat, pe baza cărui alegătorul își va exercita dreptul de vot la alegerea de deputați și senatori.

Se va da certificat deosebit pentru alegerea de deputați și deosebit pentru cea de senatori.

Certificatul servește tot odată și ca avis pentru alegător pentru alegere și ca document de îndemnității persoanei la prezentarea la vot.

Certificatul se va da după modelul din anexa B.

Certificatul va fi înmănat alegătorului după normele procedurii procesuale civile ca dovadă de primire.

Înștiințare.

Proprietarii, cari au încvartirați în locuințele lor ofițeri de cătră Comenduire, sunt obligați, ca cel mai târziu în 24 ore dela mutarea vre unui ofițer, să anunțe aceasta mutare Comenduirei.

Proprietarii nu vor putea găzdui în acele locuințe de cât persoane cari au bilete de cvartiruire eliberate de Comenduirea Pieței.

Contravenienții vor fi pedepsiți în conformitate cu ordonanța Nr. 13, 12, și 7 modificată, a C. Tr. Tr.

Comandantul Pieței Sibiiu *Boterescu*.

Răvaș politic.

Francezii părăsesc Aradul.

Știm, că până acum orașul Arad era ocupat de trupe franceze și române. Comanda o avea generalul francez dl de Tournadre.

În zilele trecute dl general a convocat la dsa pe dnii Dr. Iustin Marșieu, prefectul orașului și a județului și colonel Stroe Belloiu, comandantul Reg. 4 vânători și comandantul garnizoanei Arad. Dl general de Tournadre a comunicat apoi ordinul (porunca) comandamentului suprem al armatelor aliate din Orient, în urma căruia, administrația orașului Arad, trece pentru totdeauna în mâinile românilor.

După aceea dl general a spus următoarele:

„E o mare bucurie pentru mine, de a vă comunica această știre și mă simt fericit de a vă da în mâinile Dvoastre orașul Arad, văzând în faptul acesta una din principalele Dvoastre revindicări (cereri) naționale satisfăcute (mulțumite)“.

Dl prefect Marșieu a răspuns mulțumind și aducând elogiul Franței, care ne este aliată și protectoare.

Slovacii din Bichișciaba.

Slovacii din orașul Bichișciaba au ținut în 13 l. c. o mare adunare de protestare împotriva alipirii acestui ținut la Ungaria.

Adunarea a votat o hotărâre, prin care cere alipirea orașului Bichișciaba la România Mare. Dorința aceasta a lor o vor arăta-o într-un memoriu (scrisoare), pe care îl vor trimite conferinței de pace.

Slovacii aceștia nu vdesc să rămână între hotarele Ungariei, cu nici un preț. Sunt sătui de domnia ungurească, căci o cunosc bine din trecut.

Noul guvern maghiar-bolșevic.

Adunarea sovietelor ungurești care s'a ținut la sfârșitul lunii trecute a schimbat radical compoziția guvernului sovietist din Budapesta. Iată lista noului guvern unguresc: președinte Alexandru Ducsak, comisar pentru război Szantó, pentru externe Bela Kun, pentru justiție Ágoston Péter, pentru ocrotiri sociale Guth, pentru instrucția publică Pogány, pentru consiliul economiei populare cu rangul de comisari populari Eugen Varga, George Nistor, Lengyel și Bajak. Cu fostul guvern a căzut dela conducerea armatei bolșeviste și Böhm Vilmos.

Impărțirea Turciei.

După vestile ce le avem dela Conferința de pace, Turcia se duce cu plutele cași tovarășa ei Ungaria. Turcia va fi împărțită în chipul următor: Franța va căpăta Siria, iar Palestina, ca stat iudovesc, va fi dată Angliei. Italia primește o mare parte din Azia-Mică, iar Grecia Smirna și Aidin. Constantinopolul va rămânea sub suveranitate (putere) americană.

Iată și Turcia care s'a alăturat ca prietenă credincioasă Germaniei și Austro-Ungariei, își va primi răsplata de care s'a învrednicit.

Guvernul maghiar bolșevic.

Gazeta franceză „L'Information“ scrie, că Bela Kun a făcut toate pregătirile ca să poată fugi de cu vreme din Ungaria. La băncile din Italia și Svițera (Elveția) a depus sume mari de bani. Două mașini de sburaț stau la îndemână ca să poată porni în orice clipă. Asemenea mai mulți fruntași bolșevici din Budapesta fac pregătiri pentru ași lua înapășița. Mulți s'au mutat la Viena, sau și-au trimis familiile în Elveția.

Dela Resortul de Agricultură și Comerț, primim următoarea
Nr. 5980/C—919

Ordonanță.

Având în vedere calculațiunea Resortului Industrii prețurile chibriturilor din fabrica Reitter le fixăm în următoarele:

I. La fabrică: 1 cutie chibrite Svediene 13 fileri, 1 cutie chibrite Rosasalon 21 fil.

II. La angrosiști (pentru revânzătorii): 1 cutie chibrite Svediene 16 fil., 1 cutie chibrite Rosasalon 25 fil.

III. La detașiști (pentru public): 1 cutie chibrite Svediene 20 fil., 1 cutie chibrite Rosasalon 30 fil.

Aceste prețuri intră în vigoare la 10 Iulie. Contravenienții vor fi urmăriți conform ordonanței Nr. 3850/C—919.

Pedepse binemeritate.

Pretorul Comandamentului Trupelor din Transilvania, în ședința dela 30 Iunie 1919, a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri după cum urmează:

1. Iosef Goldman din Alba-Iulia, șase luni închisoare și 2000 lei amendă, pentru că a adresat cuvinte injurioase la adresa Românilor.

2. Ronck Robert din Zlatna, trei luni închisoare pentru port de uniformă militară.

3. Varo Imre din Cluj, trei luni închisoare pentru că a rostit cuvinte insultătoare la adresa armatei și țării.

4. Szabo Iosef din Cluj, două luni închisoare, pentru răspândire de știri false.

5. Virgil Ticusanu din Bătrina, două luni închisoare, pentru port de uniformă militară legal.

6. Iosef Schwartz din București, patru luni închisoare, pentru că s'a găsit pentru a doua oară călătorind fără acte.

7. Robert Ciriak din București, una lună închisoare, pentru că s'a găsit călătorind fără acte.

Pretorul Diviziei 6-a, în ședința de la 12, 19, 20 și 21 Iunie 1919, a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Iosef Ferentz din Oradea-Mare, șase luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 25 a Comand. Tr. Tr.

2. Florian Alb din Kőlvesfakete, trei luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

3. Tom Istoc din Baiuș, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 25 al. I a Comand. Tr. Tr.

4. Alah Layos din Debrețin, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6.

5. Fodor Sandor din Debrețin una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Div. 6-a.

6. Tobias Freund din Satmar, trei luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Div. 6-a.

7. Veisz Mar din Halmi, șase luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Div. 6 a.

8. Hosza Iosef, Horvath Gyula, Havas Iosef, Heveis Gyula, Petz Iosef, Viragy Ferentz, Horvath Miklos, Horvath Geza, Weisman Iosef, toți din Oradea-Mare, pedepsiți două luni închisoare și 2000 lei amendă, pentru că a contravenit la Ordonanța No. 7 a Div. 6-a.

17. Sandor Demeter din Oradea-Mare, una lună închisoare și 500 lei amendă, pentru că a contravenit la Ord. Nr. 7 a Div. 6-a.

18. Kraft Solomon din Debrețin, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ord. Nr. 7 a Div. 6-a.

Curtea Marțială a Diviziei I-a Vânători, în ședința de la 16 Iunie 1919, a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Vidovenit Ianoș din Bichișciaba, patru luni închisoare pentru că a desarmat un soldat român.

2. Cicer Ianoș din Bichișciaba, una lună închisoare, pentru că a desarmat un soldat român.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în ori ce chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da părerile despre operațiunile de războiu, sau despre situație și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau ori ce alte măsuri cu privire la armata română.

2) Ceice să vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, să vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus, să vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

APEL

cătră toate instituttele financiare, societăți, însoțiri românești și către toți particularii, antreprenorii, negustorii, industriașii și proprietarii.

Subsrisa Bancă centrală pentru industrie și comerț în Sibiu, în scopul de a da un avânt mai mare exploatarea și comerțului de lemn în special în legătură cu statul, în înțelegere cu „Solidaritatea”, „Albina” etc. și mai mulți reprezentanți de ai institutelor românești și particulari, ne luăm voie a vă convoca pentru înființare unei mari societăți românești pentru promovarea industriei și comerțului de lemn la o consfătuire pe ziua de Sâmbătă, în 2 August st. n. a. c. la orele 9 a. m. în sala comitatului în Brașov.

Un program mai detaliat se va prezenta adurării la data de mai sus.

Având în vedere, că această adunare de consfătuire după desbaterea și acceptarea programului, ce i se va prezenta, mai ales că urgenta constituire a societății este foarte necesară, se va transforma eventual imediat în adunarea constituantă. rugăm pe toți participanți să se prezenta astfel pregătiți, ca la caz de lipsă să poată deja și semna acțiuni.

Pentru orientare dăm aici un extras din program, unele puncte:

1. Societatea se înființează cu scop de a dezvolta și moderniza cât mai mult și rațional exploatarea, în prima linie a lemnului statului, astfel ca și statul să fie interesat la roadele exploatarei.

2. Una din primele preocupări ale acestei societăți este crearea de întreprinzători fie ca particulari, fie ca o-

cietăți, sau tovarășii și sprijinirea acestora cu toate mijloacele și mai ales de a le înlesni creditul numerar și material, scutindu-i de uzura și de desavantajele comerțului catenar.

Natural, că acești întreprinzători pot fi și persoane, și societăți sau tovarășii de acelea, care sunt cointeresate ca membre la societatea mare.

3. Societatea se înființează deocamdată pentru întreg teritoriul de sub administrația Consiliului dirigent și după informațiile, ce le avem, capitalul societății ar fi să ajungă cifra de una sută milioane coroane.

4. Societatea își va începe activitatea prelucrând dela stat deocamdată toate sciele exploatare și stabilimente pentru lucrarea de lemn, care au devenit, sau vor deveni scadente, iar parte care erau manipulate de vechiul regim în regie proprie.

De încurajarea participanților se va îngriji o comisiune.

Toți participanți se vor anunța înscris, telegrafice sau verbal la Banca centrală pentru industrie și comerț, în Sibiu cel mai târziu până la 26 Iulie st. n. a. c. Sosit la Brașov, fiecare participant își va afla locuința în lista de enartuire, care o găsec la portierul Hotelului Coroana din strada porții.

Banca centrală pentru industrie și comerț.

Din însemnările unui refugiat bănățean.

— Gânduri cari lasă urme. —

Am plecat, ori mai bine zis am fugit de acasă, cu inima sfâșiată de durere.

Această s'a întâmplat cu o grabă așa de mare, că în acele clipe nici nu mi-am putut da bine seamă că e bine ori rău ce fac?

De atunci sunt vre-o două luni și eu și acuma văd lacrimile ce izvorau din ochii nevestei mele; îi văd durerea, aceia nemărginită durere, întipărită pe fața ei transformată, desfigurată. Tot astfel văd și pe cei patru copilași ai mei; doi dintre cei mai mărișori, cu ochii înlăcrămași, iar ceilalți doi, cei mai micuși, uitându-se neînțelegători, când la mine, când la mama lor.

Trăsura s'a pus în mișcare; când am ajuns la un colț de stradă, involuntar mi-am întors capul. Nevasta mea sta locului, nemișcată, ca o statuă, cu privirea așintită la trăsura ce se depărta și încunjurată de cei patru copilași.

În acel moment am voit să sar jos din trăsura, o forță neînțeleasă, o mână nevăzută însă m'a reținut.

În decursul războiului am fost părtaș de multe dureri și suferințe, atunci de câte ori nu mi-am zis, că păharul suferințelor mele s'a umplut. M'am înșelat. Destinul omului e atât de misterios, de complicat, că firul minții lui făcând orișice sforțări nu poate pătrunde în toate tainele ce el cuprinde ascunde.

Patru ani de zile am fost departe de nevestă și copii, cutreerând Galizia, Bucovina, Ucraina și Italia; echilibrul stărei mele sufletești însă nu a fost atât de zdruncinat ca acuma.

După patru ani de pribegie, după patru ani de suferințe supraomenești, în sfârșit, m'am reîntors la ai mei. Atunci mi am zis, că nu este putere omenească, care să mă mai constrângă, ca de now să apere bățul pribegiei în mână.

În cartea destinului meu însă a fost altceva scris. Păharul suferințelor mele nu se poate umplea; el este ca o lămpă perpetuă, care arde neîncetat.

Au venit Sârbii și de atunci Banatul plânge; Banatul nostru românesc plânge, cum nu a plâns niciodată, nici pe vremea păgânilor Turci.

În Banat acuma e o jale mare, plâng cu toții de o potrivă; plâng băieți și fetițe fragede ca florile, curate ca roua; plâng feciorii și fetele mari, plâng bărbai și nevestele, plâng moșnegii și matroanele.

Asupra falnicului nostru Banat s'a lăsat o urgie, o furtună necruțătoare de nimic.

Această urgie, această furtună, produce numai lacrimi și blăsteme.

Această urgie, această furtună a produs atâtea rane, a secerat atâtea jerfe nevinovate, cari cer, cari pretind răzbunare.

Nici somnul de veci al morților noștri nu e liniștit. Și morții noștri cer, pretind răzbunare.

Un popor care nu iartă, care răsbună crimele, banditismele sevârșite în contralui, dovedește, că este un popor conștiu de de chiemarea și datorințele sale, dovedește că el trăește și că vrea să trăiască.

Români dela Nistru până la Tisa! Banatul plânge! În Banat lacrimile ziua și noaptea izvoresc din ochii băieților, fetițelor, feciorilor, fetelor mari, bărbaiilor, nevestelor, moșnegilor și matroanelor, cari au aceeași credință, aceeași lege strămoșească, cari vorbesc aceeași dulce limbă românească! În Banat e jale, e jale nespuse de mare.

Falnicul nostru Banat românesc e încătușat, e înconjurat de baionetele furate, în mod hoșesc, de cătră niște oameni-liară ce se numesc sârbi.

În cartea istoriei neamului românesc sunt multe pagini scrise cu litere de sânge și aur.

De ce să nu înbogășim încă cu o pagină această carte!

Zilele, săptămânile, una după alta se scurg în marea veșniciei și eu nu primesc nici o știre nici o veste de acasă.

Un gând mă muncește neîncetat: ce îmi face nevasta și copilașii în iadul acela în care se află?

Zadarnic firul minții mele vooște să străbată în marea necunoscutului, ce mă împresoară, ce mă ține legat ca în o cămașă de forță.

Văd în jurul meu oameni fericiți, oameni veseli, cu fața surizătoare, iar eu rătăcesc ca o nălucă de ici colo...

Fruză.

Pentru Bănat și Crișana.

La Târgu-Jiu s'a ținut o mare adunare, la care a luat parte și „Frăția de cruce” din Cluj. Au vorbit dnii Dr. Amos Frâncu din Cluj, Dr. Morțin, Tabătescu, Dr. Hasnaș, dna Docan, dsoara Pop, țranul Munteanu din Teiuș și muncitorii Achim Zamore și Fodor din Petroșeni. S'a adus o hotărâre energetică pentru unirea Bănatului și a Crișanei.

Din lumea bolșevicilor.

Infrângerea bolșevicilor.

Agentia Reuter aduce știrea că trupele voluntare ale generalului Denikin au ocupat orașele Târșu, Ekaterinoslav și Harkov. Desorganizarea trupelor bolșeviste este din zi în zi mai evidentă. Ocuparea completă a Creței este chestie de câteva zile. Cazacii din ținutul Donului au dat trupelor bolșeviste lovituri groaznice. Cazacii de Koubau înaintează spre est.

Nemulțumirea muncitorilor de Bela Kun.

„Népszava” scrie că între muncitorime se lățește tot mai tare nemulțumirea față de Bela Kun. Îndeosebi socialdemocrații pretind să părăsească comuniștii guvernul fiind neputincioși. În general se crede că nu peste mult va sosi sfârșitul comunismului.

